Fullmäktige i Region Västerbotten
Organisationsnummer: 232100-0222

Bedömning av delårsrapporten per augusti 2019

Regionstyrelsens delårsrapport till fullmäktige ska ge svar på frågan om styrelser och nämnder håller sig till de mål, beslut och direktiv som fullmäktige beslutat. Delårsrapporten ska också innehålla en prognos om det är troligt att fullmäktiges mål kommer att uppnås vid årets slut. Revisorerna har i uppdrag att bedöma om resultatet i delårsrapporten per augusti 2019 är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma. Bedömningen är baserad på en begränsad granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

1. Bedömning av fullmäktiges finansiella mål

Vår slutsats efter genomförd granskning är att delårsbokslutet i allt väsentligt har upprättats enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed. Delårsrapporten ger en i allt väsentligt rättvisande bild av regionens ekonomiska resultat och ställning per augusti 2019. Nedan redogör vi för våra bedömningar för fullmäktiges tre finansiella mål:

Resultatmålet

Regionstyrelsen bedömde att fullmäktiges mål om ett överskott med 1,0 procent motsvarande 83 miljoner kronor inte skulle nås vid årets slut. Regionstyrelsens prognos var att resultatet skulle uppgå till -75 miljoner kronor, vilket var en budgetavvikelse med -156 miljoner kronor. I förhållande till skatter och generella statsbidrag var det ett underskott med -0,9 procent. Styrelsen beräknade att balanskravsresultatet, dvs. resultatet rensat för orealiserade vinster i värdepapper, skulle uppgå till -545 miljoner kronor vid årets slut. Enligt kommunallagen ska detta resultat återställas inom tre år.

Vi instämmer med styrelsen om att resultatmålet inte kommer att nås. I flera år har vi påtalat att det ekonomiska läget är mycket allvarligt och att det behövs kraftfulla åtgärder. De åtgärder som styrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden hittills vidtagit har endast haft begränsade effekter. Under år 2019 har läget förvärrats ytterligare. Underskotten har ökat och kostnadsutvecklingen är fortsatt hög. Vi anser att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden omedelbart ska vidta kraftfulla åtgärder. Av diagrammet nedan framgår att verksamheternas underskott ökat kraftigt de senaste åren.

Trots att statsbidragen varit högre än budgeterat visar prognosen att verksamheterna kommer att ha underskott med 550 miljoner kronor vid årets slut. Störst är underskotten för hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter. Efter årets 8 första månader hade hälso- och sjukvårdsnämnden en budgetavvikelse med -337 miljoner kronor vilket motsvarade en avvikelse med 11 procent. Även regionstyrelsen hade ett stort underskott som uppgick till -73 miljoner kronor.

I samband med delårsrapporten per april 2019 informerade regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden om att de inte skulle klara sina budgetar. De uppgav att ytterligare åtgärder inte skulle vara tillräckliga och att ytterligare kostnadsreduceringar inte var möjliga. Varken styrelsen eller nämnden lämnade några förslag till fullmäktige på åtgärder för att klara budgeten år 2019. Inte heller i samband med delårsrapporten per augusti 2019 har styrelsen eller nämnden lämnat några förslag till fullmäktige på åtgärder för år 2019.

Vi anser att styrelsen och nämnden inte agerat tillräckligt. Det räcker inte att informera fullmäktige om att man inte klarar av sitt uppdrag. Styrelsen och nämnden måste också lämna förslag till fullmäktige på åtgärder och därmed ge fullmäktige möjlighet att ingripa. Det är inte är hållbart att verksamheterna år efter år redovisar stora underskott.

Mål för pensionsåtagandet

Det totala pensionsåtagandet ska vid utgången av år 2019 vara finansierat till minst 40 procent. Av delårsrapporten framgår att pensionsåtagandet var finansierat till 48 procent. Regionstyrelsen bedömde att målet för pensionsåtagandet skulle klaras vid årets slut. Vi gör ingen annan bedömning.

Investeringsmålet

Regionens reinvesteringar ska finansieras utan extern upplåning. Lånefinansiering kan genomföras för strategiska investeringar under förutsättning att soliditeten enligt den så kallade blandmodellen inte understiger 18 procent och att det totala lånebeloppet inte överstiger 3 000 miljoner kronor. I delårsrapporten redovisade regionstyrelsen att reinvesteringar hade finansierats med extern upplåning. Regionstyrelsen prognostiserade att soliditeten vid årets slut skulle understiga 18 procent. Regionstyrelsen bedömde att investeringsmålet inte skulle vara uppfyllt vid årets slut. Vi gör ingen annan bedömning.

2. Bedömning av fullmäktiges verksamhetsmål

Fullmäktige beslutade om sex övergripande verksamhetsmål för år 2019. Vår bedömning är att de redovisade resultaten inte är förenliga med fullmäktiges mål. Regionstyrelsen bedömde i delårsrapporten att endast ett av verksamhetsmålen skulle vara uppfyllt vid årets slut. Vår granskning visar att det målet saknade underliggande mål som var mätbara.

Regionstyrelsen bedömde att fyra av fullmäktiges verksamhetsmål delvis skulle uppnås vid årets slut. Vi anser att det finns risk att styrelsen var för optimistisk i sina bedömningar för flera av målen. Styrelsen saknade dessutom underlag för att göra säkra bedömningar för några av målen. En generell iakttagelse är att det av delårsrapporten för verksamhetsmålen inte framgår om regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden vidtagit korrigerande åtgärder för att förbättra resultaten vid årets slut.

Vi instämmer i styrelsens bedömning att målet om hållbar ekonomi inte kommer att uppfyllas vid årets slut.

3. Samlad bedömning av mål för god ekonomisk hushållning

Regionstyrelsen har i delårsrapporten inte gjort någon samlad bedömning om målen för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås. Detta är ett krav enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vår bedömning är att de redovisade resultaten per augusti 2019 och prognoser för helåret inte är förenliga med fullmäktiges mål.

För regionens revisorer

Edward Riedl
Ordförande

Bert Öhlund
Vice ordförande

Underlag till utlåtandet som bifogas:

- Granskning av delårsbokslut per den 31 augusti 2019, EY, november 2019 (Gr 1/2019).
- Granskning av redovisad måluppfyllelse i delårsrapporten per augusti 2019, revisionskontoret, november 2019 (Gr 2/2019).

Granskning av redovisad måluppfyllelse i delårsrapport per augusti år 2019

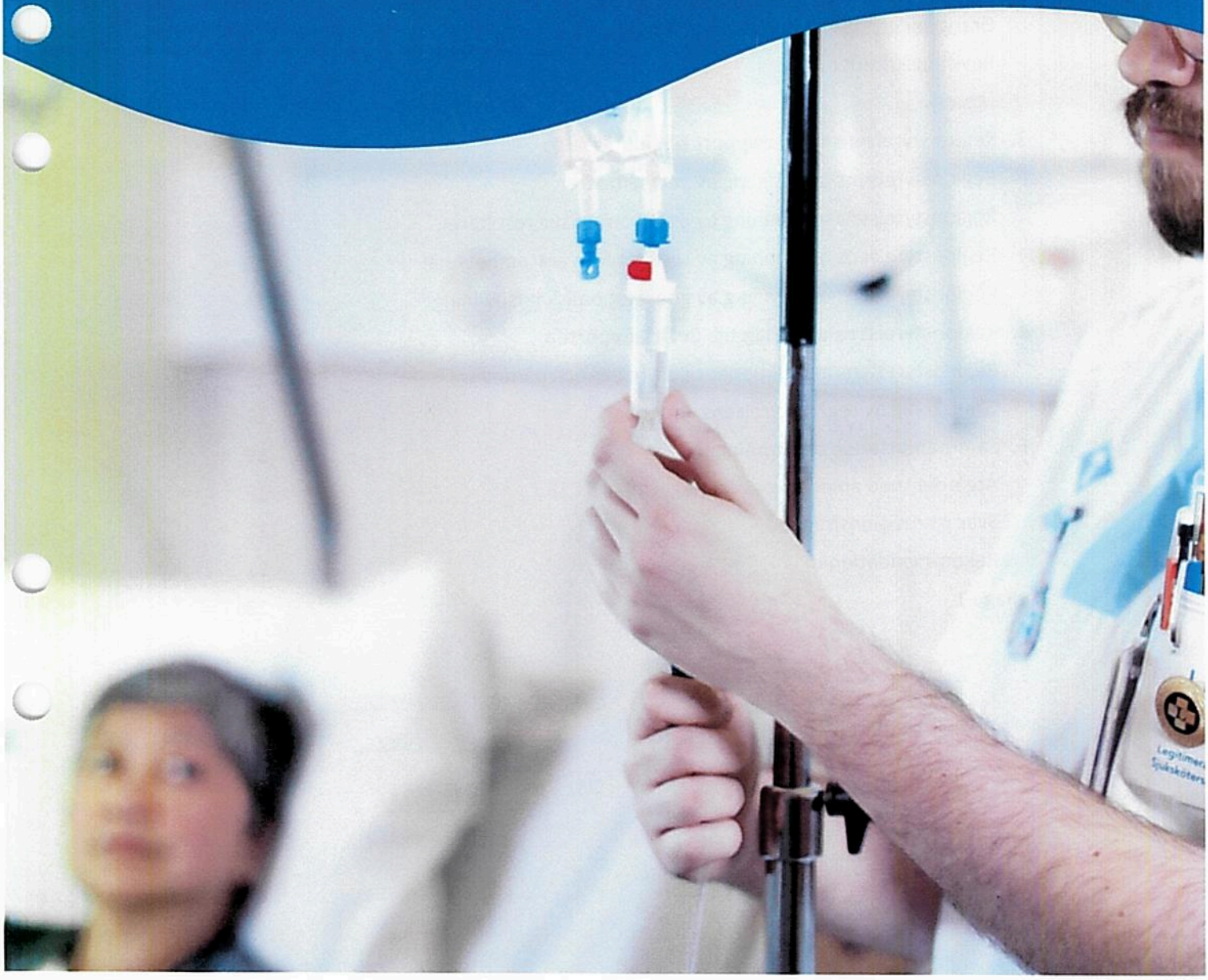

Revisionskontoret, november 2019
Malin Hedlund, Ingrid Lindberg
Diarienummer: REV 35-2019
Rapportnummer: Gr 2/2019

region västerbotten

Innehåll

1. Sammanfattande analys **3**

Bedömning av det ekonomiska resultatet 3

Bedömning av resultat för verksamhetsmål 3

Samlad bedömning av mål för god ekonomisk hushållning 4

Rekommendationer 4

2. Bakgrund **6**

Iakttagelser i 2018 års granskning 6

Granskningens syfte och revisionsfrågor 8

Revisionskriterier 9

Metod 9

3. Regionstyrelsens delårsrapport till fullmäktige **10**

Regionstyrelsens uppföljning av verksamheten 10

Regionstyrelsens bedömning av det ekonomiska resultatet 11

Regionstyrelsens bedömning av resultat för verksamhetsmål 13

Regionstyrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning 14

4. Regionstyrelsens underlag till delårsrapporten **16**

Regionstyrelsens instruktioner till styrelser och nämnder 16

Granskning av regionstyrelsens underlag 17

6. Sammanfattande bedömningar **19**

Åtgärder med anledning av iakttagelser år 2018 19

Svar på revisionsfrågor 21

Rekommendationer 21

Bilaga 1 **23**

1. Sammanfattande analys

Bedömning av det ekonomiska resultatet

Underskotten och den höga nettokostnadsutvecklingen i regionens verksamheter fortsätter. Vår bedömning är att det ekonomiska läget är mycket allvarligt och att kraftfulla åtgärder behöver vidtas.

Regionstyrelsens bedömning i delårsrapporten per augusti 2019 var att Region Västerbottens ekonomiska läge hade försämrats i förhållande till tidigare år. Styrelsen bedömde att de åtgärder som styrelser och nämnder vidtagit inte hade gett tillräcklig effekt. Verksamheternas nettokostnadsutveckling uppgick per augusti 2019 till 4,9 procent. Enligt budget skulle kostnaderna ha minskat med 2,5 procent.

Styrelsens prognos för år 2019 var att regionen skulle ha ett negativt resultat på 75 miljoner kronor. Av detta bestod 470 miljoner av orealiserade värdeökningar i regionens pensionsportfölj. Prognosen för balanskravsresultatet, dvs. resultatet justerat för orealiserade värdeökningar, var negativt med 545 miljoner kronor. Detta resultat ska enligt kommunallagen återställas inom tre år. De senaste åren har regionen redovisat ett positivt balanskravsresultat.

Regionens verksamheter hade ett underskott med 412 miljoner kronor per augusti 2019. Detta motsvarade en budgetavvikelse med 8 procent. För hälso- och sjukvårdsnämnden var avvikelsen 11 procent. Trots att verksamheterna hade fått mer statsbidrag än budgeterat var underskottet större än någonsin. Regionstyrelsens underskott uppgick till 73 miljoner kronor och hälso- och sjukvårdsnämnden hade ett underskott med 337 miljoner kronor. Framför allt var det stora underskott för personalkostnaderna. Underskotten var även stora för fastigheter, produktionskostnader och utomlänsvård. Styrelsens prognos var att verksamheterna skulle ha en negativ avvikelse på 550 miljoner kronor mot budget vid årets slut. Prognosen förutsatte en lägre kostnadsutveckling under det sista tertialet 2019.

Bedömning av resultat för verksamhetsmål

Fullmäktige beslutade om sex verksamhetsmål för år 2019. Vår bedömning är att de redovisade resultaten inte är förenliga med fullmäktiges mål. Regionstyrelsen bedömde i delårsrapporten att endast ett av verksamhetsmålen skulle vara uppfyllt vid årets slut. Vår granskning visar dock att målet saknade underliggande mål som var mätbara.

Regionstyrelsen bedömde att fyra av fullmäktiges verksamhetsmål delvis skulle uppnås vid årets slut. Vi anser att det finns en risk att styrelsen var för optimistisk i sina bedömningar för flera av målen. Styrelsen saknade dessutom underlag att göra säkra bedömningar för några av målen. Vi instämmer i styrelsens bedömning att målet om hållbar ekonomi inte kommer att uppfyllas vid årets slut. En generell iakttagelse är att det av delårsrapporten för verksamhetsmålen inte framgår om några korrigerande åtgärder vidtagits för att förbättra resultaten vid årets slut.

Samlad bedömning av mål för god ekonomisk hushållning

I delårsrapporten gör regionstyrelsen en avstämning mot de tre finansiella mål som fullmäktige fastställt för år 2019. Styrelsen bedömer att resultat- och investeringsmålen inte kommer att uppnås medan målet om finansiering av pensionsåtagandet uppnås. Vi gör samma bedömning.

Delårsrapporten saknar liksom tidigare år en samlad värdering av om målen för en god ekonomisk hushållning kommer att uppnås. Mot bakgrund av verksamheternas stora underskott och svaga resultat för verksamhetsmål bedömer vi att de redovisade resultaten inte är förenliga med fullmäktiges mål.

Rekommendationer

I flera år har revisorerna påtalat att det inte är hållbart att verksamheterna år efter år redovisar stora underskott. Trots åtgärder har underskotten ökat kraftigt under de senaste åren. Även för fullmäktiges verksamhetsmål är resultaten svaga. Med anledning av den allvarliga situationen rekommenderar vi att regionstyrelsen skyndsamt vidtar kraftfulla åtgärder:

- Det behövs genomgripande förändringar för att regionens verksamheter ska klara sina budgetar. Säkerställ att tillräckliga åtgärder blir genomförda inom styrelsens ansvarsområde som nämnd. För dialog med hälso- och sjukvårdsnämnden om vilka åtgärder som nämnden bör vidta.
- Bered förslag på åtgärder för ställningstagande av fullmäktige i händelse av att någon styrelse eller nämnd redovisar att de riskerar att inte uppnå fullmäktiges mål eller klarar av att genomföra fullmäktiges uppdrag.
- Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för att regionstyrelsen som nämnd uppnår fullmäktiges verksamhetsmål. För dialog med hälso- och sjukvårdsnämnden om vilka åtgärder som nämnden behöver vidta för att uppnå fullmäktiges verksamhetsmål.
- Genomför i den samlade delårsrapporten en samlad bedömning om målen för god ekonomisk hushållning kommer att nås vid årets slut.
- Säkerställ att det för den samlade delårsrapporten finns underlag för att bedöma måluppfyllelsen för fullmäktiges samtliga verksamhetsmål.
- Förbättra uppsikten över de underlag som övriga styrelser och nämnder lämnar till regionstyrelsens samlade delårsrapport. Säkerställ att underlagen håller tillräcklig kvalitet. Kommentera i delårsrapporten om de underlag som övriga styrelser och nämnder lämnar in är bristfälliga.
- Utveckla analysen i den samlade delårsrapporten om orsaker till bristande måluppfyllelse. Utveckla också analysen om orsaker till att åtgärder inte har varit tillräckliga.
- Kommentera i den samlade delårsrapporten om de resultat som styrelser och nämnder redovisar i sina delårsrapporter är tillräckliga och om prognoserna är rimliga.

- Utveckla redovisningen av fullmäktiges riktade uppdrag. Av delårsrapporten bör det framgå i vilken grad uppdragen är genomförda samt bedömningen av måluppfyllelsen för uppdragen vid årets slut.
- Tydliggör rutinerna och riktlinjerna för arbetet i planerings- och uppföljningsprocessen. Styrdokumenten bör anpassas utifrån den nuvarande förvaltningsorganisationen.

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

2. Bakgrund

Regionstyrelsen ska under år 2019 lämna två delårsrapporter till regionfullmäktige. Den första per 30 april och den andra per 31 augusti. Delårsrapporten per augusti är reglerad av kommunallagen samt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Rapporten ska innehålla en resultat- och balansräkning samt en förenklad förvaltningsberättelse.

I sin revisionsplan för år 2019 beslutade revisorerna att granska delårsrapporten per augusti. Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om resultaten i delårsrapporten är förenliga med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning av delårsrapporten ska lämnas till regionfullmäktige inför fullmäktiges behandling av delårsrapporten. Denna rapport avser en översiktlig granskning av delårsrapporten per augusti 2019.

Iakttagelser i 2018 års granskning

Bedömning av det ekonomiska resultatet

I delårsrapporten per augusti 2018 redovisade landstinget en budgetavvikelse med -43 miljoner kronor. Redovisningen av verksamheternas nettokostnader visade ett underskott mot budget med -286 miljoner kronor. Nettokostnadsutvecklingen var 6,9 procent. I maj 2018 presenterade landstingsdirektören åtgärder för att minska den höga kostnadsutvecklingen. I delårsrapporten per augusti uppgav landstingsstyrelsen att beslutade åtgärder inte gett tillräcklig effekt.

I delårsrapporten bedömde landstingsstyrelsen att det ekonomiska resultatet för landstinget vid årets slut skulle uppgå till 134 miljoner kronor. I förhållande till budget skulle avvikelsen vid årets slut uppgå till -2 miljoner kronor. En viktig förklaring till det prognostiserade resultatet var ett positivt finansnetto på 350 miljoner kronor. Regionstyrelsen redovisade i årsredovisning för 2018 ett överskott med 35 miljoner kronor, vilket var en negativ budgetavvikelse med -101 miljoner kronor.

Bedömning av resultatet för verksamhetsmål

Granskningen av delårsrapporten per augusti 2018 visade att landstingsstyrelsens underlag för uppföljningen av fullmäktiges övergripande mål var av varierad kvalitet. Metodmässiga brister i underlagen bidrog till att utvärderingen av verksamhetsmålen i delårsrapporten i vissa delar var otydlig. För två av fullmäktiges fyra övergripande mål saknade styrelsen underlag för att bedöma resultaten. Revisorerna ansåg att det var en brist att styrelsen inte säkerställt att det fanns underlag för att följa upp samtliga mål som var planerade att följas upp i delårsrapporten. Revisorerna ansåg att styrelsen var för optimistisk i sin prognos för målet "Attraktiv arbetsgivare".

Granskningen visade också att styrelsen inte berett något förslag på åtgärder till fullmäktige med anledning av redovisade avvikelser i delårsrapporten. Inte heller hälso- och sjukvårdsnämnden vände sig med yrkanden till fullmäktige med anledning av bristande måluppfyllelse.

Samlad bedömning av mål för god ekonomisk hushållning

I delårsrapporten prognostiserade landstingsstyrelsen att två av fullmäktiges tre finansiella mål skulle uppnås vid årets slut och ett av målen delvis skulle uppnås.

Revisorerna gjorde ingen annan bedömning. Liksom tidigare år saknade delårsrapporten en samlad bedömning av god ekonomisk hushållning.

Mot bakgrund av verksamheternas stora ekonomiska underskott och avvikelserna inom målet "God och jämlik vård" var revisorernas sammantagna bedömning att de redovisade resultaten per augusti 2018 och prognosen för helåret inte var förenliga med fullmäktiges mål.

Rekommendationer i 2018 års granskning

Föregående år lämnade revisorerna följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- Utred vilka genomgripande förändringar som behövs för att landstingets verksamheter ska klara sina budgetar. Säkerställ att tillräckliga åtgärder blir genomförda inom landstingsstyrelsens ansvarsområde som nämnd. För dialog med hälso- och sjukvårdsnämnden om vilka åtgärder som nämnden bör vidta.
- Bered förslag på åtgärder för ställningstagande av fullmäktige i händelse av att någon styrelse eller nämnd redovisar att de riskerar att inte uppnå fullmäktiges mål eller klara av att genomföra fullmäktiges uppdrag.
- De rutiner som finns för arbetet på tjänstemannanivå med delårsrapporten behöver kompletteras så att det blir tydligare för chefer och medarbetare om vem som ska göra vad och hur de olika momenten ska utföras.
- Säkerställ att det för delårsrapporten finns underlag för att bedöma måluppfyllelsen för alla de övergripande mål som fullmäktige beslutat om.
- Redovisningen i delårsrapporten är i första hand inriktad på landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering. Utveckla redovisningen av resultat per augusti och prognoser om måluppfyllelsen för helår för övriga nämnder. Gör tydliga bedömningar i den samlade delårsrapporten för landstinget om de resultat som styrelser och nämnder redovisar i sina delårsrapporter är tillräckliga och om prognoser är rimliga.
- Ha bättre uppsikt över de underlag som övriga nämnder lämnar till landstingsstyrelsens samlade delårsrapport för landstinget och säkerställ att underlagen håller en tillräcklig kvalitet. Kommentera i den samlade delårsrapporten för landstinget om de underlag som övriga nämnder lämnar in är bristfälliga.
- Utveckla redovisningen i delårsrapporten av resultatet av de uppdrag som fullmäktige lämnat till styrelser och nämnder. Med utgångspunkt av fullmäktiges uppdrag bör berörda styrelser och nämnder besluta om vilka aktiviteter m.m. som de avser genomföra. I delårsrapporten bör landstingsstyrelsen redovisa i vilken grad aktiviteterna m.m. är genomförda samt bedöma om måluppfyllelsen för uppdragen vid årets slut.
- Utveckla analyserna i delårsrapporten om orsaker till bristande måluppfyllelse och om orsaker till att åtgärder inte har varit tillräckliga.

- Gör i delårsrapporten en samlad bedömning om målen för god ekonomisk hushållning kommer att nås vid årets slut. En förutsättning är att resultat för verksamhetsmål och finansiella mål bedöms i ett sammanhang.

Regionstyrelsens yttrande

Den 2 april 2019 yttrade sig regionstyrelsen över granskningen av delårsrapporten per augusti 2018 (RS 400-2019). Av yttrandet framgick att regionstyrelsen i huvudsak instämde i revisorernas iakttagelser. Följande åtgärder uppgav styrelsen att de påbörjat eller planerat att arbeta med:

- Fortsatt arbete med krav på tydligare analyser i syfte att regionens verksamheter skulle klara sin budget. Regionstyrelsen uppgav bland annat att beslutade åtgärder skulle följas upp i samband med resultatdialoger. I delårs- och årsrapporter för år 2019 skulle också särskild uppmärksamhet riktas mot hantering av åtgärder inom områden där mål och uppdrag riskerade att inte nås. Risken att verksamheten inte klarar sin budget skulle också, enligt yttrandet, följas i internkontrollplanerna för år 2019.
- En översyn av gällande styrdokument skulle slutföras mot bakgrund av regionbildning och ny förvaltningsorganisation. Ett arbete hade påbörjats med att harmonisera instruktionerna för samtliga nämnder i syfte att skapa förutsättningar för en grundläggande bedömning av måluppfyllelse och prognos per helår.
- I den kommande planeringsprocessen av regionplanen skulle tillräckliga underlag för bedömning av fullmäktiges övergripande mål säkerställas.
- Prioritera förbättringsarbete för att utveckla styrelsens samlade bedömning om målen för god ekonomisk hushållning kommer att nås vid årets slut.

Av regionstyrelsens yttrande framgick också att regionfullmäktige hade riktat uppdrag till regionstyrelsen att förbereda åtgärder för ekonomisk hållbarhet för kommande planperiod. Styrelsen hade även uppdrag att utreda och föreslå en långsiktig och finansierad investeringsplan. Styrelsen uppgav att båda uppdragen hade påbörjats samt att styrelsen skulle följa upp uppdragen under år 2019.

Granskningens syfte och revisionsfrågor

Granskningen av delårsrapporten per augusti 2019 är översiktlig. Granskningens syfte är att bedöma om resultaten i delårsrapporten är förenliga med fullmäktiges mål. Granskningen är inriktad mot redovisat resultat per augusti 2019 samt om det är troligt att fullmäktiges mål kommer att uppnås vid årets slut. Vi har även granskat om redovisningen i rapporten är tillräcklig för att bedöma måluppfyllelsen.

Följande revisionsfrågor har besvarats i granskningen:

1. Är styrelsens redovisade resultat per augusti 2019 förenligt med fullmäktiges verksamhetsmål och riktade uppdrag?
2. Är styrelsens redovisade resultat per augusti 2019 förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?
3. Är det troligt att fullmäktiges verksamhetsmål och riktade uppdrag kommer att uppnås vid årets slut?

4. Är det troligt att fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås vid årets slut?
5. Är redovisningen i delårsrapporten tillräcklig för att bedöma om det är troligt att fullmäktiges verksamhetsmål och uppdrag kommer att nås vid årets slut?
6. Är redovisningen i delårsrapporten tillräcklig för att bedöma om det är troligt att fullmäktiges mål om ekonomisk hushållning kommer att nås vid årets slut?
7. Har regionstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer för år 2018?

EY har på uppdrag av revisorerna granskat om räkenskaperna är rättvisande och om delårsbokslutet är upprättat i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god revisionssed. Resultatet av EY:s granskning redovisas i separat rapport (Gr 1/2019).

Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som utgör underlag för granskningens slutsatser är:

- Kommunallagen (2017:725) kap. 11 § 16 samt kap. 12 § 2
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) kap. 13 §§ 1, 2

Metod

Granskningen är genomförd utifrån en dokumentanalys av regionstyrelsens samlade delårsrapport per augusti 2019 till regionfullmäktige. Den samlade delårsrapporten till fullmäktige baseras på de delårsrapporter som samtliga styrelser och nämnder rapporterat till regionstyrelsen. Därför har vi även genomfört dokumentanalys av styrelsernas och nämndernas respektive delårsrapporter. Därutöver har vi granskat protokoll.

Under granskningen har vi gjort avstämningar med berörda tjänstepersoner i ekonomistaben. Rapporten har också kvalitetssäkrats av berörda tjänstepersoner. Arbetet med granskningen är i huvudsak genomfört av Malin Hedlund, Ingrid Lindberg och Richard Norberg på revisionskontoret.

3. Regionstyrelsens delårsrapport till fullmäktige

Den samlade delårsrapporten per augusti 2019 var regionstyrelsens andra rapport till regionfullmäktige för året. I delårsrapporterna ska styrelsen rapportera om samtliga styrelser och nämnder uppfyller fullmäktiges mål. Styrelsen ska också redogöra för verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning vid årets slut. Det framgår av regionstyrelsens uppföljningsplan för år 2019 (RS 63-2019).

I delårsrapporten beskrev styrelsen sin finansiella analys för perioden samt sin bedömning av det ekonomiska resultatet vid årets slut. Regionstyrelsen redogjorde även för verksamheternas resultat i förhållande till fullmäktiges verksamhetsmål och prognosen för vilka mål som styrelsen bedömde skulle nås vid årets slut.

Av delårsrapporten framgick även regionstyrelsens uppföljning av fullmäktiges riktade uppdrag till styrelserna och nämnderna. Styrelsen återgav även i korthet de resultat som styrelserna och nämnderna redovisat i sina delårsrapporter.

Regionstyrelsens uppföljning av verksamheten

Delårsrapporten per augusti ska innehålla en förenklad förvaltningsberättelse med upplysningar om händelser som är av betydelse för regionen. I delårsrapporten hade regionstyrelsen ett avsnitt om "viktiga händelser under perioden". Händelserna som styrelsen nämnde var:

- Avtalet för ambulansflyg över kvarken hade tecknats i mars. Sedan april hade två patienter från Finland behandlats.
- Arbetet med att ta fram framtidens informationssystem (FVIS).
- Planen för långsiktig finansierad investeringsplan hade färdigställts samt att aktiviteter kring effektivisering av fastighetsytor pågick.
- Ny sambulans hade invigts på linje mellan Skellefteå lasarett och Norrlands universitetssjukhus. I juni startade ett försök med en sjukreselinje mellan Lycksele lasarett och Norrlands universitetssjukhus.
- Strukturerna för samverkan med kommunerna i länet hade setts över och förstärkts.
- Arbetet pågick med att skapa en ny regional utvecklingsstrategi (RUS).
- Arbetet pågick med en ny regional kulturplan. Planen avses att beslutas i fullmäktige under hösten.
- Arbetet pågick till följd av utformandet av den nya programperioden för EU:s sammanhållningspolitik.

Vår kommentar

Region Västerbottens huvudsakliga ansvarsområden är hälso- och sjukvård samt regional utveckling. Under avsnittet som berör viktiga händelser redogör regionstyrelsen endast för stödprocesser till hälso- och sjukvården samt för verksamheter under regionala utvecklingsnämnden. Drygt 90 procent av regionens budget avser hälso- och sjukvård samt tandvård. Under avsnittet saknas information om

väsentliga händelser för regionvården, länssjukvården, primärvården och tandvården. Vår bedömning är att regionstyrelsen under rubriken "viktiga händelser under perioden" inte i tillräcklig grad redogjorde för händelser som varit väsentliga för hälso- och sjukvården och tandvården.

Regionstyrelsens bedömning av det ekonomiska resultatet

Av tabellen nedan framgår att verksamheterna i flera år redovisat stora underskott. Delårsrapporten per augusti 2019 visar att de strukturella underskotten fortsätter. Aldrig tidigare har verksamheterna haft så stora underskott.

Revisorerna har i flera år rekommenderat styrelsen att vidta kraftfulla åtgärder för att vända den negativa utvecklingen. Revisorerna har också påtalat att åtgärdsplaner inte varit tillräckliga och att det behövs analyser av orsaker till varför åtgärder inte varit tillräckliga.

Styrelsens prognos visar att 545 miljoner kronor behöver återställas

För hela år 2019 har fullmäktige budgeterat ett överskott med 81 miljoner kronor. I delårsrapporten redovisade regionstyrelsen ett överskott med 124 miljoner kronor. Från och med den 1 januari 2019 gäller en ny kommunal bokförings- och redovisningslag vilket innebär att ändringar har gjorts i förhållande till tidigare redovisningsprinciper. Enligt den nya lagen ska vissa värdepapper värderas till verkligt värde i redovisningen. Värdeökningen av regionens pensionsportfölj uppgick per augusti 2019 till 470 miljoner kronor. Om man bortser från denna värdeökning var resultatet negativt med 346 miljoner kronor.

I delårsrapporten per augusti 2019 bedömde regionstyrelsen att det ekonomiska resultatet vid årets slut skulle uppgå till -75 miljoner kronor. I förhållande till budget var det en avvikelse med -156 miljoner kronor Styrelsen beräknade att balanskravsresultatet, dvs. resultatet rensat för orealiserade vinster i värdepapper, skulle uppgå till -545 miljoner kronor vid årets slut. Ett negativt balanskravsresultat ska enligt kommunallagen återställas inom tre år om inte synnerliga skäl föreligger. De senaste åren har regionen redovisat ett positivt balanskravsresultat.

Styrelsens prognos för balanskravsresultatet hade förbättrats med 225 miljoner kronor jämfört med delårsrapporten per april 2019. Styrelsen förklarade att det

berodde på beslut om ökade riktade statsbidrag samt att styrelsen bedömde att kostnadsutvecklingen inom hälso- och sjukvården skulle vara lägre under det sista tertialet.

Verksamheternas avvikelser är större än någonsin

Verksamheternas nettokostnader redovisade en negativ budgetavvikelse med 412 miljoner kronor per augusti 2019. Detta motsvarade en avvikelse på 8 procent. Detta trots att avvikelsen påverkats positivt med 71 miljoner kronor på grund av högre statsbidrag med mera. För hela år 2019 har regionen erhållit 120 miljoner kronor mer i riktade statsbidrag än budget. Nettokostnadsutvecklingen per augusti 2019 var 4,9 procent. Om de ökade statsbidragen exkluderas var nettokostnadsutvecklingen drygt 6 procent. Enligt budgeten skulle verksamheternas nettokostnadsutveckling ha varit negativ med 2,5 procent. För år 2018 var avvikelsen per augusti -286 miljoner kronor och nettokostnadsutvecklingen 6,9 procent. Styrelsens prognos för hela år 2019 var att verksamheterna skulle ha ett underskott på 550 miljoner kronor.

Största avvikelsen mot budget fanns inom personalkostnader som redovisade ett underskott med 221 miljoner kronor per augusti 2019. Personalkostnaderna hade ökat med 4,9 procent jämfört med föregående år. Antalet årstjänster hade ökat med 103 vilket motsvarade 1,1 procent. Kostnaden för hyrpersonal var 139 miljoner kronor. Detta var en ökning med 10 miljoner kronor jämfört med föregående år. Föregående år var avvikelsen för personalkostnaderna -154 miljoner kronor och kostnadsutvecklingen 7,8 procent.

Övriga poster som uppvisade stora avvikelser mot budget var enligt styrelsens redovisning kostnader för produktion, fastighet och utomlänsvård.

Styrelsen bedömer att vidtagna åtgärder inte har gett tillräcklig effekt

Inför år 2019 hade verksamheterna planerat åtgärder för en budget i balans för drygt 210 miljoner kronor. Styrelsen redovisade att den totala effekten av åtgärdsplanerna per augusti 2019 var 53 miljoner kronor. Enligt styrelsen handlade huvuddelen av åtgärderna om att minska personalkostnader både för inhyrd personal och egen personal. Mot bakgrund av den höga kostnadsutvecklingen bedömde styrelsen att de vidtagna åtgärderna inte gett tillräcklig effekt.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har en budgetavvikelse på 11 procent

Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisade per augusti 2019 en negativ avvikelse mot budget på 337 miljoner kronor. Detta var en avvikelse på -11 procent. Nettokostnadsutvecklingen var 4,9 procent. Enligt budget skulle kostnaderna istället ha minskat med 5,4 procent jämfört med motsvarande period.

Regionstyrelsen har hög kostnadsutveckling

Regionstyrelsen redovisade per augusti 2019 en negativ avvikelse mot budget på 73 miljoner kronor, vilket motsvarade 3,6 procent. Nettokostnadsutvecklingen uppgick till 5,7 procent.

Mindre avvikelser hos övriga styrelser och nämnder

Övriga styrelser och nämnder redovisade tillsammans en avvikelse på -3 miljoner kronor per augusti 2019. Bland dessa redovisade regionala utvecklingsnämnden och folkhögskolestyrelsen ett underskott på cirka 2 miljoner vardera.

Vår kommentar

Regionens verksamheter redovisade per augusti 2019 en negativ avvikelse mot budget på 412 miljoner kronor. Detta motsvarar 8 procent. Inom hälso- och sjukvårdsnämnden var avvikelsen 11 procent. Aldrig tidigare har avvikelserna varit så höga. Motsvarande period föregående år var avvikelsen -286 miljoner kronor eller 5,5 procent. I delårsrapporten per augusti 2019 konstaterade styrelsen att de åtgärder som vidtagits för att bromsa kostnadsutvecklingen inte gett tillräcklig effekt. Istället för att i enlighet med budget minska kostnaderna med 2,5 procent så hade kostnaderna ökat med 4,9 procent. Detta ger liksom styrelsen också påpekar konsekvenser på regionens förmåga att finansiera nödvändiga investeringar och göra avsättningar för framtida pensionsåtaganden.

Det är bekymrande att nettokostnadsutvecklingen har varit på en hög nivå under flera år trots omfattande åtgärdsplaner. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade inte i samma takt då summan av dessa var en ökning på 2,8 procent. För att nå en långsiktig ekonomisk balans behöver ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag överstiga ökningen av verksamhetens nettokostnad. Trots att styrelsen bedömt att åtgärderna inte varit tillräckliga för att bryta kostnadsutvecklingen gör styrelsen en prognos att kostnadsutvecklingen ska vara lägre under det sista tertialet 2019.

Revisorerna har under flera års tid rekommenderat styrelsen att utveckla analyserna om orsakerna till brister i måluppfyllelsen och varför inte åtgärder varit tillräckliga. Vår bedömning är att analyserna fortfarande inte är tillräckliga.

Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom tre år. Detta försämrar ytterligare verksamheternas förutsättningar för de kommande åren samtidigt som konjunkturen förväntas bli svagare. Vår bedömning är att det ekonomiska läget är mycket allvarligt och att kraftfulla åtgärder behöver vidtas.

Regionstyrelsens bedömning av resultat för verksamhetsmål

I delårsrapporten per augusti bedömde regionstyrelsen att verksamheterna vid årets slut endast skulle nå ett av fullmäktiges sex verksamhetsmål. Av tabellen nedan framgår regionstyrelsens prognos om måluppfyllelse vid årets slut för samtliga verksamhetsmål.

Fullmäktiges mål	Regionstyrelsens prognos
Bättre och jämlik hälsa	🟡 Målet kommer delvis uppfyllas
God och jämlik vård	🟡 Målet kommer delvis uppfyllas
Aktiv och innovativ samarbetspartner	🟡 Målet kommer delvis uppfyllas
Attraktiv arbetsgivare	🟡 Målet kommer delvis uppfyllas
Tydligt ledarskap för hållbar regional tillväxt	🟢 Målet kommer uppfyllas
Hållbar ekonomi	🔴 Målet kommer inte uppfyllas

Regionstyrelsens bedömningar i delårsrapporten utgick från styrelsernas och nämndernas mål. Samtliga styrelser och nämnder, med undantag från de gemensamma måltidsnämnderna, ingick i uppföljningen.

Totalt följde regionstyrelsen upp 22 av 28 nämndmål. Styrelsen bedömde att åtta av målen skulle uppnås vid årets slut. Det vill säga 36 procent. Styrelsen bedömde att tio mål delvis skulle nås och fyra mål inte skulle nås vid året slut (se bilaga 1 för mer information). Av redovisningen framgick att framförallt tillgänglighetsmålen

och målen om hållbar ekonomi hade stora avvikelser. För några mål framgick att åtgärder behövdes för att öka måluppfyllelsen. Åtgärderna var i huvudsak allmänt beskrivna. Det framgick inte om några åtgärder hade vidtagits för att förbättra resultaten vid årets slut.

I regionplanen för år 2019 riktade fullmäktige tolv uppdrag till styrelserna och nämnderna. I delårsrapporten följde styrelsen upp sju av uppdragen. För samtliga uppdrag framgick vad som hade genomförts under perioden. Styrelsen uppgav att uppdraget till hälso- och sjukvårdsnämnden att *implementera ny struktur för samverkan mellan regionen och länets kommuner avseende vård och omsorg* inte skulle slutföras innan årets slut. För övriga uppdrag framgick inte någon bedömning av om uppdragen skulle slutföras innan årets slut. Styrelsen bedömde inte heller måluppfyllelsen för uppdragen.

Vår kommentar

Fullmäktige beslutade om sex verksamhetsmål för år 2019. Vår bedömning är att de redovisade resultaten inte är förenliga med fullmäktiges mål. För flera av målen sakande regionstyrelsen underlag för att göra säkra bedömningar. Det finns därför risk att styrelsen var för optimistisk i sina bedömningar (se bilaga 1 för mer information).

Regionstyrelsen bedömde att endast fullmäktiges mål om *tydligt ledarskap byggt på samverkan för hållbar regional tillväxt* skulle uppnås vid årets slut. Bedömningen utgick från genomförda aktiviteter inom regionala utvecklingsnämnden. Vår granskning visade att regionala utvecklingsnämnden saknade mätbara mål, vilket medför att det inte är möjligt att bedöma måluppfyllelsen.

Regionstyrelsen bedömde att fyra av fullmäktiges verksamhetsmål delvis skulle uppnås vid årets slut. Av granskningen framgår att regionstyrelsen inte hade tillräckliga underlag för att bedöma måluppfyllelsen för fullmäktiges mål om *bättre och jämlik hälsa* samt *aktiv och innovativ samarbetspartner*. Granskningen visade också att underlagen för bedömningen av *god och jämlik vård* var svaga. Det finns därför risk att styrelsen är för optimistisk i sin bedömning av målen. Vi instämmer i styrelsens bedömning att målet om *hållbar ekonomi* inte kommer att uppnås vid årets slut. Vi instämmer även i styrelsens bedömning att målet om *attraktiv arbetsgivare* delvis kommer att uppnås vid årets slut.

Positivt är att regionstyrelsens redovisning av måluppfyllelsen i delårsrapporten har tydligare struktur i jämförelse med tidigare rapporter. Det är bra att styrelsen för respektive verksamhetsmål har återrapporterat fullmäktiges riktade uppdrag till styrelserna och nämnderna. Vi är också positiva till att samtliga styrelser och nämnder ingår i redovisningen av måluppfyllelsen. Av delårsrapporten framgår det dock inte om resultaten har viktats mellan styrelserna och nämnderna. Resultatet för en större nämnd påverkar sannolikt måluppfyllelsen för fullmäktiges mål i större utsträckning än resultatet för en mindre nämnd.

Regionstyrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning

Delårsrapporten saknar liksom tidigare år en samlad bedömning av god ekonomisk hushållning. I delårsrapporten kommenterar styrelsen de finansiella målen var för sig.

Fullmäktige har i regionplan 2019 beslutat om tre finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. I delårsrapporten gör regionstyrelsen följande avstämning mot de finansiella målen för år 2019:

Finansiellt mål	Regionstyrelsen prognos	Regionstyrelsens bedömning
Positivt resultat på 1,0 procent av skatter och generella statsbidrag. (Motsvarar 83 miljoner kronor)	Prognostiserat resultat minus 75 miljoner kronor	Målet kommer inte att uppnås
Totala pensionsåtagande ska vid utgången av 2019 vara finansierat till minst 40 procent.	Per augusti är pensionsåtagandet finansierat till 48 procent	Målet kommer att uppnås
Reinvesteringar ska finansieras utan extern upplåning. Lånefinansiering kan ske av strategiska investeringar om: • soliditeten >18 procent • totalt lånebelopp <3 000 mnkr	Reinvesteringar finansieras med extern upplåning. Soliditeten prognostiseras till att per utgången av 2019 understiga 18 procent.	Målet kommer inte att uppnås

För hela planperioden 2016–2019 var regionens mål ett positivt resultat på 1–2 procent av skatter och generella statsbidrag. Regionstyrelsen gjorde ingen prognos för hela planperioden i sin delårsrapport. Det beräknade resultatet för åren 2016–2019 utgör ca 0,6% av generella skatter och statsbidrag.

Vår kommentar

Vi instämmer i regionstyrelsens bedömningar om att resultat- och investeringsmålen inte kommer att uppnås för år 2019 medan målet om pensionsåtagandet uppnås. Inte heller beräknat på hela planperioden 2016–2019 kommer resultatmålet att uppnås enligt vår bedömning.

Regionstyrelsen prognosticerade att resultatmålet och investeringsmålet inte skulle uppnås. Styrelsen redovisade dock inte vad utfallet var när det handlade om resultatets andel av skatter och statsbidrag och nivåer på soliditet och upplåning. Detta är en brist.

Mot bakgrund av verksamheternas ekonomiska underskott, avvikelser inom resultat- och investeringsmålen samt bristande måluppfyllelse inom fullmäktiges verksamhetsmål är vår sammantagna bedömning att de redovisade resultaten per augusti 2019 och prognosen för helåret inte är förenliga med fullmäktiges mål.

Revisorerna har under flera års tid rekommenderat styrelsen att göra en samlad bedömning av god ekonomisk hushållning. Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv. För att överensstämma med kravet i Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 17 "Delårsrapport", ska delårsrapporten innehålla upplysningar om regionens förväntade utveckling utifrån målen om god ekonomisk hushållning. För att kunna göra en samlad bedömning bör regionen definiera vilka av verksamhetsmålen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Hur regionstyrelsen ser på verksamhetsmålen kopplat till god ekonomisk hushållning framgår inte med tydlighet i delårsrapporten.

4. Regionstyrelsens underlag till delårsrapporten

Regionstyrelsens instruktioner till styrelser och nämnder

Regionstyrelsens uppföljningsplan för år 2019

Regionstyrelsen antog den 6 februari 2019 en uppföljningsplan för styrelsers och nämnders delårs- och årsrapporter (RS 63-2019). Av uppföljningsplanen framgick att styrelserna och nämnderna skulle följa upp och utvärdera den egna verksamheten mot bakgrund av bland annat fullmäktiges verksamhetsmål och nämndernas mål. I uppföljningsplanen hade regionstyrelsen även tydliggjort vad rapporterna till regionstyrelsen skulle innehålla:

- Samlad bedömning av verksamhetens resultat.
- Viktiga händelser under perioden.
- Redovisning och analys av måluppfyllelsen vid årets slut. Vid avvikelser bör rapporten innehålla kommentarer och vidtagna åtgärder.
- Redovisning och analys av ekonomiskt resultat. Vid avvikelser bör rapporten innehålla kommentarer och vidtagna åtgärder för att klara verksamheten inom kostnadsram.
- Uppföljning av internkontrollplan.

Styrdokument för verksamhetsplanering och uppföljning

I regionens ledningssystem finns tre registrerade dokument som är av betydelse för arbetet med att bereda delårsrapporterna:

- Riktlinjer för verksamhetsplanering och uppföljning (nr 230421)
- Tidplan för planerings- och uppföljningsprocessen (nr 252743)
- Beredning av underlag till delårs- och årsredovisning (nr 268350)

Dokumenten är registrerade i ledningssystemet under år 2017 och 2018. Samtliga utgår från den dåvarande landstingsorganisationen. Dokumenten har uppföljningsdatum under våren 2019. Det är oklart om de har följts upp.

Av regionstyrelsens yttrande över granskningen av delårsrapporten per augusti 2018 framgick att en översyn av styrdokument skulle genomföras. I arbetet ingick att förtydliga roller och ansvar i planerings- och uppföljningsprocessen. Det ingick även att harmonisera instruktionerna i syfte att skapa förutsättningar för bedömning av måluppfyllelse och prognos per helår.

Vår kommentar

Vi är positiva till att styrelsen beslutat om en uppföljningsplan och instruktion för år 2019. Uppföljningsplanen tydliggör vad som bör ingå i nämndernas och styrelsernas rapportering till regionstyrelsen. Vi noterar att inga reviderade styrdokument rörande planerings- och uppföljningsprocessen har dokumenterats i ledningssystemet. Granskningen av styrelsers och nämnders delårsrapporter visar också att bedömningen av måluppfyllelsen och prognosen för helår skiljer sig en del mellan

nämnderna. Likt tidigare år vill vi uppmärksamma styrelsen att tydligare rutiner kan förtydliga de olika delarna i processen och vem som är ansvarig för de olika momenten.

Granskning av regionstyrelsens underlag

Regionstyrelsens delårsrapport till regionfullmäktige baseras på övriga styrelsers och nämnders rapportering till regionstyrelsen. I delårsrapporten finns ett avsnitt där styrelsen i korthet redogjorde för respektive styrelses och nämnds resultat. I tabellen nedan redovisas en sammanställning av styrelsens redovisning.

Styrelse/nämnd	Resultat ekonomi	Prognos ekonomi	Prognos måluppfyllelse
Regionstyrelsen	-73 mkr	Stora svårigheter	3 mål kommer uppfyllas delvis 2 mål kommer inte uppfyllas
Hälso- och sjukvårds-nämnden	-337 mkr	-460 mkr	4 mål kommer uppfyllas delvis 2 mål kommer inte uppfyllas
Regionala utvecklings-nämnden	-2,2 mkr	-3,2 mkr	4 mål bedöms under perioden utvecklats enligt plan. 1 mål bedöms under perioden ha hög grad av måluppfyllelse. 1 mål bedöms under perioden ha utvecklats i liten grad enligt plan.
Patientnämnden	+0,32 mkr	Överskott	Samtliga mål kommer uppfyllas vid årets slut
Folkhögskolestyrelsen	-1,83 mkr	-0,5 mkr	1 mål kommer uppfyllas 1 mål kommer inte uppfyllas 2 mål inom förordning om statsbidrag kommer uppfyllas
Kostnämnden i Lycksele		-0,5 mkr	2 mål kommer uppfyllas 4 mål kommer inte uppfyllas
Måltidsnämnden i Skellefteå	-0,4 mkr	+0,2 mkr	Samtliga 2 mål kommer uppfyllas

Inom ramen för de grundläggande granskningarna har vi även granskat kvaliteten på styrelsernas och nämndernas delårsrapporter. Några iakttagelser är:

- Flera styrelser och nämnder har väsentliga avvikelser i förhållande till fullmäktiges mål. De åtgärder som beskrivs är inte tydliga och konkreta.
- Flera styrelser och nämnder har svagheter i bedömningen av måluppfyllelsen i vid årets slut. Några har bedömt måluppfyllelsen utan att genomfört några mätningar. Några har bedömt måluppfyllelsen utifrån bristfälliga underlag.
- Styrelserna och nämnderna har i huvudsak rapporterat i enlighet med regionstyrelsens uppföljningsplan.
- Regionala utvecklingsnämnden och patientnämnden hade inte mätbara mål.
- Regionala utvecklingsnämnden, patientnämnden och folkhögskolestyrelsen har brister i redovisningen av måluppfyllelsen. Det är svårt att tolka nämndernas resultat.

Vår kommentar

Regionstyrelsen har inte kommenterat styrelsernas och nämndernas resultat i delårsrapporten. Styrelsen har inte tydligt redovisat om de resultat som styrelser och nämnder redovisat i sina delårsrapporter är tillräckliga och om prognoserna är rimliga. Vår granskning av underlagen visar att flera av styrelsernas och nämndernas delårsrapporter har metodmässiga svagheter. Det handlar bland annat om att mål inte är mätbara eller att redovisningen inte är tydlig. Vi anser även att det för flera av styrelserna och nämnderna finns svagheter i bedömningen av prognosen för måluppfyllelsen vid årets slut. Vi uppmärksammar också att några styrelser och nämnder inte tydligt har bedömt måluppfyllelsen vid årets slut. Vi rekommenderar regionstyrelsen att ha bättre uppsikt över de underlag som övriga styrelser och nämnder lämnar till regionstyrelsens samlade delårsrapport och säkerställa att underlagen håller en tillräcklig kvalitet.

6. Sammanfattande bedömningar

Åtgärder med anledning av iakttagelser år 2018

I tabellen nedan har vi sammanställt i vilken grad regionstyrelsen vidtog tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2018 års granskning.

Rekommendationer 2018 års granskning	Tillräckliga åtgärder	Vår kommentar
Utred vilka genomgripande förändringar som behövs för att landstingets verksamheter ska klara sina budgetar. Säkerställ att tillräckliga åtgärder blir genomförda inom landstingsstyrelsens ansvarsområde som nämnd. För dialog med hälso- och sjukvårdsnämnden om vilka åtgärder som nämnden bör vidta.	Nej	Verksamheterna har stora ekonomiska underskott. De åtgärder som vidtagits har inte haft tillräcklig effekt år 2019. Vi anser därför att styrelsen inte vidtagit tillräckliga åtgärder.
Bered förslag på åtgärder för ställningstagande av fullmäktige i händelse av att någon styrelse eller nämnd redovisar att de riskerar att inte uppnå fullmäktiges mål eller klara av att genomföra fullmäktiges uppdrag.	Nej	Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har visserligen skrivit till fullmäktige om att de inte klarar av att hålla sina budgetar för år 2019. Varken styrelsen eller nämnden har lämnat förslag till fullmäktige om åtgärder för år 2019, vilket är en brist. Vi anser därför att styrelsen inte vidtagit tillräckliga åtgärder.
De rutiner som finns för arbetet på tjänstemannanivå med delårsrapporten behöver kompletteras så att det blir tydligare för chefer och medarbetare om vem som ska göra vad och hur de olika momenten ska utföras.	Nej	Förvisso är styrelsens uppföljningsplan för år 2019 tydligare är tidigare år, men styrelsen har inte reviderat styrdokumenten för planerings- och uppföljningsprocessen utifrån den nya organisationen.
Säkerställ att det för delårsrapporten finns underlag för att bedöma måluppfyllelsen för alla de övergripande mål som fullmäktige beslutat om.	Nej	Trots att styrelsen har bedömt måluppfyllelsen för samtliga av fullmäktiges mål, anser vi att underlagen för flera mål inte är tillräckliga.
Redovisningen i delårsrapporten är i första hand inriktad på landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering. Utveckla redovisningen av resultat per augusti och prognoser om måluppfyllelsen för helår för övriga nämnder.	Ja	Samtliga styrelser och nämnder, med undantag för de gemensamma måltidsnämnderna, ingår i styrelsens redovisning om måluppfyllelsen.
Gör tydliga bedömningar i den samlade delårsrapporten för landstinget om de resultat som styrelser och nämnder redovisar i sina delårsrapporter är tillräckliga och om prognoser är rimliga.	Nej	Styrelsen har inte kommenterat om styrelserna och nämndernas resultat och prognoser är tillräckliga och rimliga.
Ha bättre uppsikt över de underlag som övriga nämnder lämnar till landstingsstyrelsens samlade delårsrapport för landstinget och säkerställ att underlagen håller	Nej	Styrelsen har inte kommenterat bristerna i styrelsernas och nämndernas underlag.

Rekommendationer 2018 års granskning	Tillräckliga åtgärder	Vår kommentar
en tillräcklig kvalitet. Kommentera i den samlade delårsrapporten för landstinget om de underlag som övriga nämnder lämnar in är bristfälliga.		
Utveckla redovisningen i delårsrapporten av resultatet av de uppdrag som fullmäktige lämnat till styrelser och nämnder. Med utgångspunkt av fullmäktiges uppdrag bör berörda styrelser och nämnder besluta om vilka aktiviteter m.m. som de avser genomföra. I delårsrapporten bör landstingsstyrelsen redovisa i vilken grad aktiviteterna m.m. är genomförda samt bedöma om måluppfyllelsen för uppdragen vid årets slut.	Nej	Vi bedömer att styrelsen har utvecklat redovisningen av fullmäktiges uppdrag. Styrelsen har dock inte gjort någon bedömning av om uppdraget kommer slutföras innan årets slut. Styrelsen har inte heller bedömt måluppfyllelsen för uppdraget. Vi anser därför att styrelsen inte har vidtagit tillräckliga åtgärder.
Utveckla analyserna i delårsrapporten om orsaker till bristande måluppfyllelse och om orsaker till att åtgärder inte har varit tillräckliga.	Nej	Trots att det av styrelsens redovisning framgår en kortfattad analys av måluppfyllelse, anser vi att styrelsen i flera fall saknar underlag. Underlag som är viktiga för analysen. Det framgår inte varför verksamheterna trots åtgärder redovisar återkommande underskott.
Gör i delårsrapporten en samlad bedömning om målen för god ekonomisk hushållning kommer att nås vid årets slut. En förutsättning är att resultat för verksamhetsmål och finansiella mål bedöms i ett sammanhang.	Nej	

Vår kommentar

Flera av bristerna som identifierades i granskningen av delårsrapporten per augusti 2018 kvarstår. Vi anser att regionstyrelsen inte vidtog tillräckliga åtgärder med anledning av 2018 års rekommendationer.

Svar på revisionsfrågor

Av tabellen nedan framgår vår bedömning av svaret på revisionsfrågorna.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Är styrelsens redovisade resultat per augusti 2019 förenligt med fullmäktiges verksamhetsmål och riktade uppdrag?	NEJ	Verksamheterna redovisar stora ekonomiska underskott. För flera verksamhetsmål redovisas stora avvikelser.
Är styrelsens redovisade resultat per augusti 2019 förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?	NEJ	Verksamheternas stora ekonomiska underskott och avvikelser för verksamhetsmål är grund för vår bedömning att resultatet per augusti 2019 inte är förenligt med fullmäktiges mål.
Är det troligt att fullmäktiges verksamhetsmål och riktade uppdrag kommer att uppnås vid årets slut?	NEJ	Regionstyrelsen bedömer att endast ett av fullmäktiges mål kommer att uppnås vid årets slut. Vi bedömer att måluppfyllelsen inte är möjlig att följa upp.
Är det troligt att fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås vid årets slut?	NEJ	Verksamheternas stora ekonomiska underskott och stora avvikelser för verksamhetsmål är grund för vår bedömning att det inte är troligt att resultatet vid årets slut kommer att vara förenligt med fullmäktiges mål.
Är redovisningen i delårsrapporten tillräcklig för att bedöma om det är troligt att fullmäktiges verksamhetsmål och uppdrag kommer att nås vid årets slut?	NEJ	Trots att strukturen för redovisningen är tydligare än tidigare år, bedömer vi att redovisningen av underlagen för flera av målen inte är tillräcklig.
Är redovisningen i delårsrapporten tillräcklig för att bedöma om det är troligt att fullmäktiges mål om ekonomisk hushållning kommer att nås vid årets slut?	NEJ	Styrelsen gör i delårsrapporten ingen samlad bedömning om målen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning kommer att nås vid årets slut.
Har regionstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer för år 2018?	NEJ	Flera av bristerna som identifierades i granskningen av delårsrapporten per augusti 2018 kvarstår.

Rekommendationer

Vi rekommenderar regionstyrelsen att arbeta med följande områden:

- Det behövs genomgripande förändringar för att regionens verksamheter ska klara sina budgetar. Säkerställ att tillräckliga åtgärder blir genomförda inom styrelsens ansvarsområde som nämnd. För dialog med hälso- och sjukvårdsnämnden om vilka åtgärder som nämnden bör vidta.
- Bered förslag på åtgärder för ställningstagande av fullmäktige i händelse av att någon styrelse eller nämnd redovisar att de riskerar att inte uppnå fullmäktiges mål eller klarar av att genomföra fullmäktiges uppdrag.

- Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för att regionstyrelsen som nämnd uppnår fullmäktiges verksamhetsmål. För dialog med hälso- och sjukvårdsnämnden om vilka åtgärder som nämnden behöver vidta för att uppnå fullmäktiges verksamhetsmål.
- Genomför i den samlade delårsrapporten en samlad bedömning om målen för god ekonomisk hushållning kommer att nås vid årets slut.
- Säkerställ att det för den samlade delårsrapporten finns underlag för att bedöma måluppfyllelsen för fullmäktiges samtliga verksamhetsmål.
- Förbättra uppsikten över de underlag som övriga styrelser och nämnder lämnar till regionstyrelsens samlade delårsrapport. Säkerställ att underlagen håller tillräcklig kvalitet. Kommentera i delårsrapporten om de underlag som övriga styrelser och nämnder lämnar in är bristfälliga.
- Utveckla analysen i den samlade delårsrapporten om orsaker till bristande måluppfyllelse. Utveckla också analysen om orsaker till att åtgärder inte har varit tillräckliga.
- Kommentera i den samlade delårsrapporten om de resultat som styrelser och nämnder redovisar i sina delårsrapporter är tillräckliga och om prognoserna är rimliga.
- Utveckla redovisningen av fullmäktiges riktade uppdrag. Av delårsrapporten bör det framgå i vilken grad uppdragen är genomförda samt bedömningen av måluppfyllelsen för uppdragen vid årets slut.
- Tydliggör rutinerna och riktlinjerna för arbetet i planerings- och uppföljningsprocessen. Styrdokumenten bör anpassas utifrån den nuvarande förvaltningsorganisationen.

Umeå den 11 november 2019

Malin Hedlund
Sakkunnig

Revisionskontoret
Region Västerbotten

Ingrid Lindberg
Sakkunnig

Revisionskontoret
Region Västerbotten

Bilaga 1

I tabellen nedan framgår vår kommentar till regionstyrelsens bedömning av fullmäktiges verksamhetsmål.

Regionstyrelsens bedömning	Antal nämndmål som följdes upp i delårsrapporten	Vår kommentar
Bättre och jämlik hälsa		
Målet kommer delvis uppnås	1 mål kommer inte uppnås (HSN*)	Regionstyrelsens bedömning baserades på 1 nämndmål och negativt resultat per augusti för 1 indikator. Vi anser att underlagen inte är tillräckliga för att bedöma måluppfyllelsen. Det finns en risk att styrelsen är för optimistisk i sin bedömning.
God och jämlik vård		
Målet kommer delvis uppnås	2 mål uppnås (PN) 1 mål kommer delvis uppnås (HSN) 2 mål kommer inte uppnås (RS och HSN)	Regionstyrelsens bedömning baserades på mål för PN, RS och HSN. Granskningen av styrelsens underlag visade att PN mål inte är mätbara. Bedömningen av RS och HSN 3 mål baserades på 7 indikatorer, varav 1 bedömdes uppnå sitt målvärde vid årets slut. Vi anser att underlagen för att bedöma fullmäktiges mål är svaga. Vi noterar bland annat att till skillnad från år 2018, följs inte tillgängligheten till BUP upp. Vi anser att det finns en risk att styrelsen är för optimistisk i sin bedömning.
Aktiv och innovativ samarbetspartner		
Målet kommer delvis uppnås	1 mål kommer delvis uppnås (RS) 1 mål kommer uppnås (PN)	Regionstyrelsens bedömning baserades på 2 nämndmål. Granskningen av styrelsens underlag visade att PN mål inte är mätbara. RS mål följdes upp utifrån 3 indikatorer. Vi anser att underlagen inte är tillräckliga för att bedöma måluppfyllelsen. Det finns en risk att styrelsen är för optimistisk i sin bedömning.
Attraktiv arbetsgivare		
Målet kommer delvis uppnås	5 mål kommer delvis uppnås (RS, HSN och FHSS) 1 mål kommer uppnås (PN)	Regionstyrelsens uppföljning visar att sjukfrånvaron har förbättrats under perioden. Av analysen framgick dock att minskningen av sjukfrånvaron planat ut. Vi instämmer i styrelsens bedömning.
Tydligt ledarskap för hållbar regional tillväxt		
Målet kommer uppnås	4 mål kommer uppnås (RUN) 2 mål kommer delvis uppnås (RUN)	Styrelsens uppföljning utgick från de aktiviteter RUN hade genomfört under perioden. Aktiviteterna bedömdes utifrån rekommendationer om måluppfyllelse i årsredovisningen för år 2018. Granskningen visar att RUN saknar mätbara mål och därför är det inte möjligt att utifrån underlagen bedöma måluppfyllelsen.
Hållbar ekonomi		
Målet kommer inte uppnås	2 mål kommer inte uppnås (RS och HSN)	Vi instämmer i styrelsens bedömning.

** Förkortningar: HSN (hälso- och sjukvårdsnämnden), RS (regionstyrelsen), PN (patientnämnden), FHSS (folkhögskolestyrelsen), RUN (regionala utvecklingsnämnden)*

Granskning av delårsrapport per augusti år 2019 – finansiell del

November 2019
Malin Westerberg Blom och Helena Patriksson, EY
Diarienummer: REV 35-2019
Rapportnummer: Gr 1/2019

region västerbotten

Region Västerbotten

Granskning av delårsrapport 2019-08-31 – finansiell del

Genomförd på uppdrag av revisorerna

Building a better working world

Innehållsförteckning

1 SAMMANFATTNING OCH BEDÖMNING 3

2 INLEDNING 5

2.1 Bakgrund 5
2.2 Syfte och revisionsfrågor 5
2.3 Avgränsning och ansvar 6
2.4 Revisionskriterier 6
2.5 Genomförande 6

3 RÄKENSKAPER 8

3.1 Bokslutsprocessen 8
3.2 Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer 8
3.3 Resultaträkningen 11
3.4 Balansräkningen 16
3.5 Bedömning 16

4 UPPFÖLJNING AV MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING 18

4.1 Balanskravet 19
4.2 Bedömning 19

1 Sammanfattning och bedömning

På uppdrag av revisorerna i Region Västerbotten har EY gjort en översiktlig granskning av Region Västerbottens delårsbokslut och regionstyrelsens samlade delårsrapport per 2019-08-31. Granskningen har genomförts i enlighet med rekommendationer från normgivande organ och med beaktande av god revisionssed.

Vi bedömer att:

- Fullmäktige har fastställt tre finansiella mål. Ett av dem är att totala pensionsåtagandet ska vara finansierat till minst 40% vid utgången av 2019. Regionstyrelsen bedömer i delårsrapporten att det kommer uppfyllas för helåret 2019. Regionstyrelsen bedömer att de andra två finansiella målen; "Positivt resultat på 1 procent av skatter och generella statsbidrag" samt "Reinvesteringar ska finansieras utan extern upplåning", inte kommer att uppnås. Vi delar regionstyrelsens bedömningar.
- Regionen redovisar stora underskott i verksamheten i delårsbokslutet per 31 augusti 2019 och i prognosen för helåret 2019. Hälso- och sjukvårdsnämnden har en avvikelse på 11 procent mot budget.

  För att nå långsiktig stabilitet, klara nödvändiga investeringar och framtida pensionsutbetalningar behövs ett överskott. Överskottet ska också kunna användas för att utjämna konjunktursvängningar och bibehålla en fungerande verksamhet. Vi bedömer att det finansiella målet som är kopplat till resultatmått därför är mycket viktigt.
- Regionstyrelsen prognostiserar ett balanskravsresultat på -545 mkr i delårsrapporten och bedömer att balanskravet inte kommer att nås för 2019. Vi delar regionstyrelsens bedömning.
- Regionstyrelsen och nämnderna[1] har upprättat åtgärdsplaner. De har inte gett tillräckliga effekter för att nå ekonomi i balans. Det är mycket angeläget att regionstyrelsen och nämnderna omprövar åtgärdsplaner och strategierna för att nå de finansiella målen och klara balanskravet. Vi bedömer att det krävs kraftfulla åtgärder för att nå ekonomi i balans.
- Regionstyrelsen har inte gjort någon samlad bedömning av om regionen har en god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv i delårsrapporten. Vi anser att regionstyrelsen bör göra en sådan bedömning. Regionstyrelsen bör även överväga om utfall och prognos är förenliga med god ekonomisk hushållning.
- Vi bedömer att regionstyrelsens samlade delårsrapport för Region Västerbotten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).
- Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultat och ställning.
- Regionstyrelsen har utrett effekterna av nya redovisningslagen. Vi bedömer att övergången har hanterats i enlighet med god redovisningssed.

---

[1] Främst hälso- och sjukvårdsnämnden samt regionala utvecklingsnämnden

Vi gör även i följande notering som kvarstår sedan tidigare:

- Underlag till bokslutsbilagor för redovisade balanskonton har varierande kvalitet, bland annat för interrimsposter som avser projekt. Vi ser en förbättring i underlagen jämfört med tidigare år. Vi bedömer dock att regionstyrelsen behöver införa kontroller som säkerställer kvalitén för samtliga bilagor till kommande bokslut.

2 Inledning

EY har genomfört denna granskning på uppdrag av revisorerna i Region Västerbotten. Granskningen är översiktlig och avser Region Västerbottens (regionens) delårsbokslut och delårsrapport per 2019-08-31.

2.1 Bakgrund

Revisionen ska enligt kommunallagen årligen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska utvärderas och redovisas i delårsrapporten.

Enligt de riktlinjer som gäller ska revisorernas granskning av Regionens delårsbokslut och verksamhetsberättelse söka svaret till följande frågor:

1. Har verksamheten drivits så att fullmäktiges beslutade verksamhetsmål uppnås?
2. Är det troligt att fullmäktiges finansiella mål kommer att uppnås?
3. Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte, finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga?

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med denna granskning är att ge revisorerna vägledning för att kunna uttala sig om fråga två och tre ovan.

Syftet är även att bedöma om regionstyrelsen har säkerställt efterlevnad av nytt redovisningsregelverk, genom att övergången genomförts enligt god redovisningssed.

Följande revisionsfrågor skall besvaras genom granskningen:

1. Ger delårsrapporten en rättvisande bild av resultat och ställning?
2. Är delårsrapporten från regionstyrelsen upprättad enligt lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)?
3. Har styrelsen tagit fram och fastställt en dokumenterad utredning av effekter av nya redovisningslagen?
4. Har övergången till nytt regelverk hanterats utifrån god redovisningssed?
    - Efterlevs de nya rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (gäller från 2019-01-01)?
    - Har jämförelsetal för 2018 omräknats i enlighet med RKRs information (mars 2019)?
    - Redovisas effekterna av ändrade redovisningsprinciper i balans- och resultaträkning samt för jämförelsetalen?

5. Ger delårsrapporten svar på frågan om det är troligt att fullmäktiges finansiella mål kommer att uppnås? Är utfallen i delårsrapporten förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?
6. Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Är regionens prognostiserade utfall förenligt med balanskravet?
7. Om inte, redovisas i delårsrapporten tydliga åtgärder för att nå balans?

2.3 Avgränsning och ansvar

Ansvaret för upprättande av delårsrapporten och för att regionen i delårsrapporten uppvisar en rättvisande bild av räkenskaperna med en tillförlitlig prognos för helåret, ligger på regionstyrelsen.

Granskning av delårsrapport är en översiktlig granskning, som är väsentligt begränsad i förhållande till en revision. Granskningen av övergången till nytt redovisningsregelverk utgår från den analys regionstyrelsen genomfört.

2.4 Revisionskriterier

Granskningen utförs i enlighet med kommunallagen och andra författningar om revision, revisionsreglementet samt enligt SKYREVS vägledning 4 Granskning av delårsrapport. Vidare kommer de rekommendationer som SKYREV (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer) utger att vara vägledande.

Regionstyrelsens ansvar för rättvisande räkenskaper och delårsrapporten regleras i följande lagar, mål och normer, vilka utgör den norm/ de kriterier som granskningens resultat värderas mot:

- Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), kap 13
- Rådet för kommunal redovisnings (RKRs) rekommendation R17 Delårsrapport
- Kommunallagen, kap 9, 11, 12
- Regionens fastställda mål för god ekonomisk hushållning
- God redovisningssed

2.5 Genomförande

Vi har utfört granskningen har i enlighet med rekommendationer från normgivande organ och med beaktande av god revisionssed. Granskningens huvudsakliga syfte är att ge fullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten, så att god ekonomisk hushållning kan uppnås.

Vi har genomfört granskningen genom intervjuer med nyckelpersoner i bokslutsprocessen och genom att analytiskt granska resultatutfallet och följa upp oväntade och oförklarliga avvikelser.

Granskningen sammanfattas i denna rapport och utgör därefter underlag för revisorernas bedömning av eventuella utökade granskningsinsatser eller begäran om kompletterande analyser från styrelse eller nämnd inför kommande årsbokslut.

Vi har genomfört substansgranskning av väsentliga balansposter med utgångspunkt i tidigare erfarenheter och upprättad riskanalys.

Av rapporten framgår väsentliga iakttagelser och våra sammanfattande bedömningar.

Rapporten har kommunicerats med regionens tillförordnade ekonomidirektör och redovisningschef.

3 Räkenskaper

3.1 Bokslutsprocessen

Vår samlade bedömning är att ekonomistaben har kompetent personal för den ekonomiska rapporteringen. Vi bedömer att regionen har en utvecklad och fungerande bokslutsprocess och att dokumentationen och kvaliteten i bokslutet över lag håller en tillfredsställande nivå.

Våra framförda synpunkter och rekommendationer i tidigare rapporter för följande områden är oförändrade och regionstyrelsen bör prioritera att åtgärda dessa:

- Underlag till bokslutsbilagor för redovisade balanskonton håller varierande kvalitet, bland annat för interimsposter som avser projekt. Vi kan se en förbättring i underlag jämfört med tidigare år, men regionstyrelsen behöver införa kontroller som säkerställer kvalitén för samtliga av dessa bilagor, till kommande bokslut. Exempelvis kan underlag för interimsposter kompletteras så att underlaget är uppdelat per projekt med

    - en kolumn med totalt bidragsbelopp för bidragsgivaren
    - en kolumn med nerlagda kostnader i projektet
    - en kolumn för utgående balans vid bokslutsdagen
    - uppgift för varje post om det finns återbetalningsskyldighet kopplad till bidraget (samt underlag) och vilken bedömning som har gjorts av förväntad förbrukning av intäkter

    För varje projekt bör bidragsbeslut skickas med bland underlagen. En kontroll bör göras att redovisat belopp stämmer mot det totala bidragsbeloppet innan materialet lämnas till revisionen.

- Vi har i tidigare rapporter påtalat att det är viktigt att hälso- och sjukvårdsnämnden ser över tillämpningen av regelverket för läkares jourkompensation. Jourskulden har ökat med 30 mkr jämfört med 2018-08-31. I underlaget för jourskulden per 2019-08-31 finns ett tiotal läkare med mycket höga jourskulder. Under 2018 har regler för hur mycket jour som maximalt får sparas antagits av regiondirektören (gäller från 1 juli 2018). Enligt gällande regelverk finns möjligheten att hälso- och sjukvårdsdirektören kan bevilja undantag.

    I samband med granskning av årsbokslutet kommer vi att följa upp efterlevnaden av gällande regelverk.

Vår granskning av resultatutvecklingen och balansräkningen kommenteras i avsnitt 3.3 och 3.4 nedan.

3.2 Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer

Från och med 1 januari 2019 ska en ny lag om kommunal bokföring och redovisning tillämpas. I och med att tidigare normering i stora drag har blivit lag, innebär införandet en skärpning av redovisningslagstiftningen. Nya rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning har trätt i kraft under 2019. Det innebär förändringar i redovisningsprinciper och utformning av de finansiella rapporterna för 2019. Vissa förändringar har väsentlig påverkan på regionens redovisning.

Vi har granskat hur regionen har kartlagt och redovisat vilka förändringar de nya reglerna innebär samt hur dessa ändringar påverkar redovisningen och de finansiella rapporterna för räkenskapsåret 2019 och i tillämpliga fall jämförelseåret 2018.

3.2.1 Regionens tillämpning av nya redovisningsregler

Redovisningschef och redovisningscontrollers har under 2019 genomfört en strukturerad analys av vilka förändringar som behöver göras av den finansiella informationen i delårsrapporten samt i årsredovisningen.

I delårsrapporten ingår finansiell information (resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter) både enligt tidigare principer och omräknad enligt de nya reglerna.

Detta ger en tydlig blid av vilka förändringar som har genomförts.

3.2.2 Analys av följsamhet till nya redovisningsregler

Nedanstående tabell visar de rekommendationer som regionen ska tillämpa från och med 2019-01-01. Vi har granskat regionens följsamhet till de nya rekommendationerna.

I kommentarerna nedan anger vi om regionstyrelsen i delårsrapporten avviker från rekommendationen, väsentliga effekter av ändrade redovisning samt annan information.

Rekommendation från RKR	Kommentarer till regionstyrelsens tillämpning
R1 Bokföring och arkivering	Inga avvikelser
R2 Intäkter	Inga avvikelser
R3 Immateriella tillgångar	Uppdelning görs inte mellan internt upparbetade och förvärvade immateriella tillgångar. Skälet för detta anges inte.
R4 Materiella anläggningstillgångar	Inga avvikelser.
R5 Leasing	Inga avvikelser
R6 Nedskrivningar	Inga avvikelser
R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder	Inga avvikelser Effekt på resultat och ställning: I regionen finns en pensionsportfölj bestående av värdepapper. Enligt de nya redovisningsreglerna ska finansiella placeringar värderas till verkligt värde. Detta är ett byte av redovisningsprincip och tidigare år ska därför räknas om. Omvärdering har därför gjorts av de finansiella placeringarna till marknadsvärde. Det innebär att det egna kapitalet per 1 januari har ökats med 499 mkr, vilket var skillnaden

Rekommendation från RKR	Kommentarer till regionstyrelsens tillämpning
	mellan anskaffningsvärde och marknadsvärde per 1 januari 2018. Förändringar därefter har redovisats som orealiserade reavinster/förluster i resultaträkningen. Per 2019-08-31 uppgår värdet av orealiserade vinster till 483 mkr.
R8 Derivat och säkringsredovisning	Rekommendationen tillämpas inte då någon säkring inte görs.
R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser	Inga avvikelser
R10 Pensioner	Inga avvikelser
R11 Extraordinära och jämförelsestörande poster	Inga avvikelser Som extraordinära poster redovisas upplösning av negativ goodwill (22 mkr) vid anskaffning av Länstrafiken i Västerbotten AB. Se även 3.4.
R12 Byte av redovisningsprinciper	Inga avvikelser Rekommendationen tillämpas i samband med omräkning av finansiella tillgångar till verkligt värde.
R13 Kassaflödesanalys	Inga avvikelser Kassaflödesanalysen är omräknad med utgångspunkt från de redovisningsprinciper som gäller fr o m 2019.
R14 Drifts och investeringsredovisning (utkast)	Inga avvikelser
R15 Förvaltningsberättelse (utkast)	Inga avvikelser
R16 Sammanställda räkenskaper	Vi har noterat att det bland delårsrapportens redovisningsprinciper inte framgår hur de sammanställda räkenskaperna har tagits fram.
R 17 Delårsrapport	Noterade avvikelser: Rubriken "förvaltningsberättelse" saknas. Uppgift saknas om väsentliga händelser efter periodens slut för regionen. Information finns om väsentliga händelser under

Rekommendation från RKR	Kommentarer till regionstyrelsens tillämpning
	perioden för region och koncern. Rubriksättning bör göras utifrån kravet på överskådlighet i LKBR. Information i notupplysning saknas om "säsongsvariationer eller cykliska effekter som har påverkat verksamheten".
R 18 Övriga upplysningar som ska lämnas i not	Inga avvikelser

3.3 Resultaträkningen

Vi har genomfört en översiktlig analytisk granskning av intäkts- och kostnadsslagen i resultaträkningen och analyserat väsentliga förändringar jämfört med budget och föregående år. Härutöver har vi tagit del av rapporter per 2019-08-31 för regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt regional utvecklingsnämnd för att kunna göra en djupare analys av avvikelser mot budget och tidigare år.

Vi har inte identifierat några väsentliga avvikelser i förhållande till hur regionens resultat har redovisats i delårsrapporten.

3.3.1 Översiktlig sammanställning av resultat, budget- och prognosavvikelse

Belopp i miljoner kronor (mkr)	Utfall tom 2019-08	Utfall tom 2018-08	*Skillnad*	%	Budget helår 2019	Prognos helår 2019	*Budget-avvikelse*	Utfall helår 2018	Skillnad Prognos 2019 och Utfall 2018
Regionstyrelsen	-2 125	-2 010	*-115*						
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-3 444	-3 283	*-161*						
Regionala utvecklingsnämnden	-198	-204	*6*						
Övriga nämnder	-12	-10	*-2*						
Verksamhetens nettokostnader	**-5 779**	**-5 507**	***-272***	**5%**	**-8 137**	**-8 687**	***-550***	**-8 397**	**3%**
Skatteintäkter	4 391	4 271	*120*		6 594	6 583	*-11*	6 409	
Generella statsbidrag och utjämning	1 125	1 096	*29*		1 701	1 687	*-14*	1 644	
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	**5 516**	**5 367**	***149***	**3%**	**8 295**	**8 270**	**-25**	**8 053**	**3%**
Verksamhetens resultat	**-262**	**-140**	***-122***		**158**	**-417**	**-575**	**-344**	
Finansiella intäkter	14	237	*-223*		64	20	*-44*	544	
Värdereglering orealiserade reavinster	470	68	*402*			470	*470*		
Finansiella kostnader	-98	-71	*-27*		-141	-148	*-7*	-165	
Summa finansiella poster	**386**	**234**	***152***		**-77**	**342**	***419***	**379**	
Årets resultat	**124**	**94**	***30***		**81**	**-75**	**-156**	**35**	

<u>Skillnad i utfall mellan delårsbokslut för augusti 2019 och augusti 2018</u>

Resultatet för perioden januari - augusti 2019 uppgår till 124 mkr, vilket är 30 mkr högre än motsvarande period föregående år. Att finansiella placeringar fr.o.m. 2019 ska redovisas till

marknadsvärde har påverkat resultatet genom att det har ökat med orealiserade vinster. Om de orealiserade vinsterna räknas bort uppgår periodens resultat till -346 mkr och motsvarande resultat föregående år till 26 mkr. Det innebär att om tidigare redovisningsprinciper med endast realiserade finansiella poster hade använts, skulle resultatet vara 372 mkr sämre än föregående år.

Verksamhetens nettokostnad har ökat med 5 procent jämfört med motsvarande period föregående år medan summan av skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning endast har ökat med 3 procent.

Det positiva finansiella nettot har förändrats väsentligt mellan åren och uppgår till 386 mkr mot 234 mkr föregående år. Resultat exklusive finansiella poster uppgår för 2019 till -262 mkr och för 2018 till -140 mkr. Det är en försämring av resultatet för årets åtta första månader med -122 mkr.

De finansiella posterna består huvudsakligen av realiserade och orealiserade realisationsvinster i pensionsportföljen. Intäkterna är därför av tillfällig karaktär och kan inte förväntas vara kvar på samma nivå kommande år. Intäkterna är till stor del beroende av utvecklingen på de finansiella marknaderna.

För att nå en långsiktig ekonomisk balans, behöver ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag överstiga ökningen av verksamhetens nettokostnad med ett par procentenheter. I högkonjunktur med hög sysselsättning och därmed relativt höga skatteintäkter kan skillnaden behöva vara större, för att kunna klara av de svängningar i konjunkturen som kan komma.

Avvikelse mellan budget och prognos för helåret 2019:

Resultatet enligt styrelsens prognos för helåret 2019 uppgår till -75 mkr. Budgetavvikelsen är -156 mkr. Underskottet fördelar sig enligt följande:

▸ Verksamhetens nettokostnad	-550 mkr
▸ Skatter och statsbidrag	-25 mkr
▸ Finansnetto	419 mkr
Nettoavvikelse	-156 mkr

Verksamhetens nettokostnad förväntas för helåret 2019 överstiga budgeten med 550 mkr.

Efter beslut om budget för 2019 har Region Västerbotten fått 120 mkr mer i riktade statsbidrag. Ökningen har förbättrat verksamhetens nettokostnad.

I regionstyrelsens prognos för helåret ökar verksamhetens nettokostnader med 3 procent jämfört med föregående år. För perioden januari – augusti ökade verksamhetens nettokostnad med 5 procent jämfört med motsvarande period föregående år

Skatteintäkter och generella statsbidrag ökar med 3 procent i prognosen jämfört med utfallet för 2018. Detta är samma procentuella ökning som för perioden januari - augusti 2019 jämfört med motsvarande period föregående år.

Regionstyrelsen bedömer att verksamhetens nettokostnad kommer att öka i mindre omfattning under sista tertialet. Om verksamhetens nettokostnader ökar med 5 procent, dvs. samma som under perioden januari-augusti, innebär det 130 mkr sämre resultat än i lämnad prognos.

Verksamheterna har planerat åtgärder för 210 mkr för att minska kostnaderna under 2019. Per augusti bedömer regionstyrelsen att effekterna av åtgärderna uppgår till 53 mkr dvs. 25 procent av planen för året.

Orealiserade reavinster har inte budgeterats och förklarar 470 mkr av budgetavvikelsen i finansnettot.

Verksamhetens nettokostnad per nämnd kommenterar vi nedan.

3.3.2 *Verksamhetens nettokostnad*

Belopp i miljoner kronor (mkr)	Utfall jan-aug 2019	Utfall jan-aug 2018	*Avvikelse*	%		Budget jan- aug 2019	*Avvikelse*	%
Regionstyrelsen	-2 125	-2 010	*-115*	6%		-2 052	*-73*	4%
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-3 444	-3 283	*-161*	5%		-3 107	*-337*	11%
Regionala utvecklings nämnden	-198	-204	*6*	-3%		-196	*-2*	1%
Övriga nämnder	-12	-10	*-2*	20%		-11	*-1*	9%
Verksamhetens nettokostnad	**-5 779**	**-5 507**	**-272**	**5%**		**-5 366**	***-412***	**8%**

Nedan kommenterar vi nämnderna med högst nettokostnad och som redovisar budgetavvikelse:

Regionstyrelsen

Verksamhetens nettokostnader visar en negativ budgetavvikelse på -73 mkr. Kostnadsutvecklingen jämfört med föregående år är 5,7 procent.

	Utfall januari- augusti 2019	Utfall januari - augusti 2018	Budgetavvikelse januari-augusti 2019
Regionövergripande verksamhet	-667	-580	-21
Primärvård beställare	-842	-830	-6
Tandvård beställare	-110	-105	0
Digitalisering och medicinsk teknik	-212	-214	0
Service	-293	-281	-45
Summa	**-2 125**	**-2 010**	**-73**

Avvikelsen för regionövergripande verksamhet består bland annat av höga pensionskostnader.

Verksamheten Primärvård har 10 mkr i merkostnader för hyrläkare.

Underskottet inom Service beror huvudsakligen av högre fastighetskostnader. De höga fastighetskostnaderna består, i likhet med föregående år, av kostnader för inhyrda lokaler och fastighetsservice samt kostnader för akut avhjälpande av fastighetsunderhåll inklusive byggnadsrelaterad ohälsa.

Regionstyrelsen har inför 2019 fastställt åtgärder för att nå ekonomi i balans. Regionstyrelsen bedömer att 7 mkr av totalt planerade 11 mnkr har uppnåtts per 31 augusti dvs. 74 procent.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Nämndens uppdrag omfattar sjukhusvård, primärvård, tandvård samt funktionshinder och habilitering. Verksamheten omfattar även andra områden t ex. forskning och utbildning. Primärvården ingick i landstingsstyrelsens uppdrag föregående år och då hanterades verksamhetsområdet funktionshinder och habilitering av en separat nämnd.

Förändringarna i organisationen och av nämndernas uppdrag försvårar jämförelser mellan åren.

Nämnden redovisar ett budgetunderskott uppgående till - 337 mkr för perioden januari – augusti 2019. Föregående år uppgick underskottet för motsvarande enheter till -268 mkr:

I helårsprognosen bedömer nämnden att underskottet kommer att uppgå till - 460 mkr. Föregående år visade motsvarande prognos ett underskott uppgående till -433 mkr.

Prognosen bygger på att de åtgärder som vidtagits under året kommer att få en större effekt under sista tertialet 2019.

Nämnden har under året arbetat med att genomföra beslutade åtgärder för att vända den negativa kostnadsutvecklingen. Kostnadsutvecklingen är något lägre under andra tertialet men nämnden bedömer att det inte är möjligt att bedriva verksamheten inom givna budgetramar.

Tabellen nedan visar budgetavvikelse för nämndens olika uppdrag:

	Utfall januari- augusti 2019	Utfall januari - augusti 2018	Budgetavvikelse januari-augusti 2019
Primärvård	-70	-50	-79
Tandvård	-11	-15	-13
Sjukhusvård	-3 136	-3 026	-241
Administration och anslag	-226	-192	-5
Summa	**-3 443**	**-3 283**	**-338**

Primärvård

Nämnden anger följande orsaker till budgetavvikelsen -70 mkr:

- Höga personalkostnader pga. brist på fasta distriktsläkare och fortsatt utnyttjande av hyrpersonal

- Ökade kostnader för läkemedel

Tandvård

Nämnden anger i likhet med föregående år att underskottet 13 mkr beror på fortsatta vakanser inom verksamheten. Nämnden prioriterar akuttandvård och tandvård för barn och unga framför vuxna betalande patienter.

Sjukhusvård

Nämnden anger följande orsaker som förklaring till budgetavvikelsen – 241 mkr:

Vårdintäkter	18
Personalkostnader	-122
Kostnader för inhyrd personal	-38
Läkemedelskostnader	-32
Kostnader medicinskt material	-43
Kostnader för utomlänsvård	-25

Personalkostnaderna är 2,7 procent högre jämfört med motsvarande period föregående år. Kostnader för läkare är 77 mkr högre än budget och kostnader för omsorgspersonal är 39 mkr högre än budget.

Läkemedelskostnaderna har ökat med 4,5 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

Kostnader för medicinskt material har ökat med 9 procent mot föregående år. Under första tertialet var kostnadsökningen 16 procent.

3.3.3 Sammanfattande kommentarer:

Den obalans mellan budgeterade nettokostnader och utfall som funnits tidigare har även fortsatt och försämrats under 2019.

I delårsrapporten finns kommentarer till budgetavvikelsen. Det framgår även att åtgärdsprogram upprättats. Dock kan vi konstatera att åtgärdsplanerna inte ger avsedd effekt och att den långsiktiga ekonomiska stabiliteten inte uppnås.

Årets resultat för helåret 2019 prognosticeras till -75 mkr, vilket är 156 mkr lägre än budget. Av detta resultat utgör 342 mkr positiva avvikelser hänförliga till finansiella poster. Prognostiserat resultat före finansiella poster uppgår därmed till -417 mkr. Motsvarande belopp i föregående delårsrapport för perioden januari – augusti uppgick till -216 mkr. Resultatet före finansiella poster är därmed 201 mkr sämre än föregående år.

Utvecklingen med stora underskott ser ut att vara svår att vända trots åtgärdsplaner och återhållsamhet.

Vår bedömning är därför att det behövs kraftfulla åtgärder för att nå långsiktig finansiell stabilitet.

Building a better working world

3.4 Balansräkningen

I den översiktliga granskningen av balansräkningen har vi analyserat stora och/eller oväntade avvikelser jämfört med tidigare perioder. Vi har inte identifierat några väsentliga noteringar om avvikelser om hur regionen redovisat tillgångar och skulder i delårsrapporten. Balansräkningens poster har substansgranskats[2] mot underlag med utgångspunkt i upprättad risk- och väsentlighetsanalys. Uppföljning har gjorts mot underlag utan anmärkning. Detta gäller dock inte bedömningsposter, exempelvis upplupna intäkter för såld vård.

Vi har gjort följande noteringar om förbättringsområden, för bedömning se avsnitt 3.5 punkt 1:

- Immateriella anläggningstillgångar skrivs av på längre tid än fem år. Det görs bland annat för två nya programvaror.

  Om nyttjandeperioden för en immateriell anläggningstillgång bestäms till längre tid än fem år (enligt 7 kap. 3 § andra stycket LKBR), ska en upplysning lämnas om skälen för detta.

  Av delårsrapporten framgår att huvudregeln är fem år i avskrivningstid, men något undantag beskrivs inte redovisningsprinciperna i Region Västerbottens delårsrapport. Däremot framgår det av not 1 till balansräkningen att avskrivning för EPOK och Maximo görs på 7 år. Någon upplysning om skälen för avsteget lämnas inte.

- Regionstyrelsen gör undantag för hur immateriella anläggningstillgångar redovisas i delårsrapporten. Enligt RKR R3 Immateriella anläggningstillgångar ska en uppdelning göras mellan internt upparbetade och förvärvade tillgångar. Skälen för detta anges inte i delårsrapportens avsnitt om redovisningsprinciper.

- Vi har noterat att aktiveringar inte gjorts av färdigställda investeringsprojekt. Projekt som fanns vid granskningen av årsbokslutet 2018-12-31 har inte blivit aktiverade och upplagda i anläggningsregistret. Därmed har avskrivningar inte beräknats i systemet. Regionen har dock beräknat och bokfört bedömda avskrivningar (15,9 mkr) utifrån de investeringsprojekt som är färdigställda. En avstämning av beräknat belopp mot utfall i systemet kan idag inte göras. Vi avser att följa detta i samband med granskning av årsbokslutet.

- Koncernfrågor – information om hantering av förvärv och sammanställd redovisning:

  I den sammanställda redovisningen tar regionstyrelsen in Länstrafiken i Västerbotten AB i koncernen. En negativ goodwill uppkommer vid förvärvet. Den har redovisats som intäkt i koncernen med 22 mkr. Upplysningar har lämnats bland redovisningsprinciper om hur hantering har gjorts.

3.5 Bedömning

- Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

- Delårsrapporten ger i allt väsentligt en rättvisande bild av resultat och ställning.

---

[2] Substansgranskning = kontroll mot underlag för att inhämta revisionsbevis om postens innehåll.

- Regionstyrelsen har tagit fram och fastställt en utredning av effekter av nya redovisningslagen.
- Vår bedömning är att övergången har hanterats utifrån god redovisningssed.
  - Regionstyrelsen har i allt väsentligt tillämpat de nya rekommendationerna, som gäller fr.o.m. 2019-01-01, från Rådet för kommunal redovisning.
  - Jämförelsetal för 2018 har omräknats i enlighet med RKR:s information.
  - Effekterna av ändrade redovisningsprinciper i redovisas i resultat- och balansräkningar.

4 Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning

Fullmäktige ska enligt kommunallagen ställa upp mål för god ekonomisk hushållning i sin budget, både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Regionstyrelsen ska enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning utvärdera om dessa mål följs i delårsrapportens förvaltningsberättelse. Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R17 "Delårsrapport", ska delårsrapportens förvaltningsberättelse innehålla en samlad bedömning av om målen för god ekonomisk hushållning kommer att kunna uppnås för heläret.

Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om resultatet i delårsrapport och årsredovisning är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål och verksamhetsmål. I denna granskning följer vi upp de finansiella målen.

Finansiella mål

Målen för god ekonomisk hushållning för 2019 har fastställts av fullmäktige till tre kvantifierbara finansiella mål, vilka vi återger och kommenterar nedan;

Finansiella mål för 2019	Utfall av mål för 2019 enligt delårsrapporten	Kommentar
Positivt resultat på 1 procent av skatter och generella statsbidrag	I delårsrapporten uppgår prognosticerat resultat till minus 75 mkr. Regionstyrelsens prognos är att målet inte kommer att uppnås.	Vi instämmer i regionstyrelsens bedömning.
Total pensionsåtagandet ska vid utgången av 2019 vara finansierat till minst 40 procent	Per augusti är pensionsåtagandet finansierat med 48 procent. Regionstyrelses prognos är att målet kommer att uppnås.	Vi instämmer i regionstyrelsens bedömning
Reinvesteringar ska finansieras utan extern upplåning. Lånefinansiering kan ske av strategiska investeringar under förutsättning att soliditeten enligt den så kallade blandmodellen inte understiger 18 procent eller totala lånebeloppet överstiger 3 000 miljoner kronor.	Reinvesteringar finansieras med extern upplåning. Soliditeten prognosticeras till att per utgången av 2019 understiga 18 procent. Regionstyrelsens prognos är att målet inte kommer att uppnås.	Vi instämmer i regionstyrelsens bedömning.

I delårsrapporten utvärderar regionstyrelsen måluppfyllelsen för de finansiella mål som regionfullmäktige fastställt.

Regionstyrelsen gör inte någon samlad bedömning av om regionen har en god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv i delårsrapporten.

4.1 Balanskravet

Kravet på balans mellan intäkter och kostnader, balanskravet, är lagstadgat i kommunallagen. Balanskravet innebär att balans ska råda både vid budgettillfället och när året är slut. Regionstyrelsen ska göra en avstämning av balanskravet såväl i delårsrapporten, med utgångspunkt i det prognostiserade och justerade resultatet för året, samt i årsredovisningen.

Av den kommunala redovisningslagen framgår att förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om årets balanskravsresultat. Uppstår underskott ska dessa täckas under de kommande tre åren, om inte fullmäktige åberopar synnerliga skäl.

I delårsrapporten finns följande balanskravsutredning:

Prognos enligt periodens resultat i resultaträkningen	-75
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-436
Justering för återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-34
Prognos balanskravsresultat	**-545**

I prognosen för 2019 uppnås inte balanskravet. Underskottet ska återställas inom tre år.

4.2 Bedömning

- Fullmäktige har fastställt tre finansiella mål. Ett av dem är att totala pensionsåtagandet ska vara finansierat till minst 40% vid utgången av 2019. Regionstyrelsen bedömer i delårsrapporten att det kommer uppfyllas för helåret 2019. Regionstyrelsen bedömer att de andra två finansiella målen; "Positivt resultat på 1 procent av skatter och generella statsbidrag" samt "Reinvesteringar ska finansieras utan extern upplåning", inte kommer att uppnås. Vi delar regionstyrelsens bedömningar.
- Regionstyrelsen har inte gjort någon samlad bedömning av om regionen har en god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv i delårsrapporten. Vi anser att regionstyrelsen bör göra en sådan bedömning. Regionstyrelsen bör även överväga om utfall och prognos är förenliga med god ekonomisk hushållning. Regionstyrelsen bör överväga om utfall och prognos är förenligt med god ekonomisk hushållning.
- Regionen redovisar stora underskott i verksamheten i delårsbokslutet per 31 augusti 2019 och i prognosen för helåret 2019. Hälso- och sjukvårdsnämnden har en avvikelse på 11 procent mot budget.

  För att nå långsiktig stabilitet, klara nödvändiga investeringar och framtida pensionsutbetalningar behövs ett överskott. Överskottet ska också kunna användas för att utjämna konjunktursvängningar och bibehålla en fungerande verksamhet. Vi bedömer att det finansiella målet som är kopplat till resultatmått därför är mycket viktigt.

- Regionstyrelsen prognostiserar ett balanskravsresultat på -545 mkr i delårsrapporten och bedömer att balanskravet inte kommer att nås för 2019. Vi delar regionstyrelsens bedömning.
- Regionstyrelsen och nämnderna[3] har upprättat åtgärdsplaner. De har inte gett tillräckliga effekter för att nå ekonomi i balans. Det är mycket angeläget att regionstyrelsen och nämnderna omprövar åtgärdsplaner och strategierna för att nå de finansiella målen och klara balanskravet. Vi bedömer att det krävs kraftfulla åtgärder för att nå ekonomi i balans.

Umeå den 25 oktober 2019

Malin Westerberg Blom
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Helena Patrikson
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

[3] Främst hälso- och sjukvårdsnämnden samt regionala utvecklingsnämnden